

feedback@bombaysamachar.com

સ્વાસ્થ્ય સુધા
શ્રીલેખા યાઙ્ગિક

વર્ષભર તંદુરસ્તી જાળવવી હોય તો દિવાળીમાં લાપસીના આંદળા મૂકજો

ભક્ત કવિ સુરદાસ દ્વારા રચયેલી લાપસી ઉપરની કવિતાની એક જલક : 'શુદ્ધારી લાલિત લાપસી સોહે, સ્વાદ સુવાસ સહજ મન મોહે'.

દિવાળી નજરીક આવે તેની સાથે વરના પ્રત્યેક સન્યાની મનપસંદ વાનગી બનાવવામાં આવે. જેણા દિવાળીના ખાસ ફરસાણા-જેવા કે મહિયા, ચોરાફણી, ચકરી, સક્કપારા, ચેવણાંનો સમાવેશ થાથ, મીઠાઈંદ્રા મગજ, મોહાલાણ, કોરસાક, ચાટા, કાજુકરી વરેંદે અસૂચ બને. દિવાળીના શુભ દિવસોમાં એવી પણ મીઠાઈ બને જેણે ઉપરની પ્રત્યેક ટંકાન સાથે કરવામાં આવે શુદ્ધારી મનપસંદ તથા શુદ્ધારીનોમાં ભારતીય પરંપરા મુજબ લાપસીના આંદળા અસૂચ મુકવામાં આવતાં થાથ છે. શુદ્ધારીનોમાં લાપસી વરના દંધાપ તેની સોડમથી વધ માર્ગે ઊર્જાનું હોય છે. અનેક ફુલુંબાં લાપસી લખકા પડતી બનાવવામાં આવતી હોય છે. કેટલાંક ફુલુંબાં લાપસી શુદ્ધી દ્વારાદર બનાવવામાં આવે છે. કોઈ ગોળાની બનાવે તો કોઈ ખાંડી પસંદ કરે. એલચી-ઝાયફના સ્વાદ સાથે લાપસીની સાંભળતમાં બદામ-પીસતા, તરેલાં કાજુ-શૂદ્ધી દ્વારા તથા સિંગાધાણનો ઉપરોગ પણ કરવામાં આવે છે. એનેક વાતાં ગુણિયો બનેન્દુંખાં સાથે વાતો વાતો ત્યારે કરે પણ ખરી 'શુદ્ધારીની ઓટિક સુવાસી આમારા ઘરે અસૂચ બને.' લાપસી સ્વાદમાં જેટલી સ્વાચ્છિક હોય છે તથી બમણી તે સ્વાસ્થ્ય માટે ગુણુકરી ગણાય છે. આપણે એનેક વખત જોંણ દુર્દી કે જેમના રથમાં લાપસી બનાવીને ખાવાનું ચલણ વધુ દુર્દી તેમનું આસોય અચૂક તરુસ્ત લશે. જેને દિનીની 'દિવિય' કે ફૂલ લાપસી કરેલાં હોય આવે છે. એનેક અધિકારી વાતાં દિવસભરી જરૂરી શક્તિ આપી દે છે. એક વાટકી મીઠી લાપસી કે મસાલા દિવસભરી નાસો કર્યો હોય તો લાંબા સમય સુધી પેંડ ભરાયેલું રહે છે.

લાપસીનું ચલણ ભારતમાં ગુજરાત, ઉત્તર પ્રદેશ, પાલિયા, દક્ષિણાંધ્ર, રાજ્યાસ્થાન, મધ્ય પ્રદેશ વગે રાજ્યોમાં વધુ લોચ મળે છે. પ્રાચીન સમયના લાપસી કે દિવસભરી સેવન થતું હન્તું, તેના

પુરાવા સાંપે છે. ખાસ કરીને આસ્યોર્ડ ગ્રંથો તેમજ પાકશાખામાં લાપસી વિશે લાખાણ જોણી મળે છે. સ્ક્રેચ પુરાવાનો લાપસીનો વેચે પ્રભુને ધરાવવામાં આવતો તેનો ઉલ્લેખ જોણી મળે છે. ભક્ત સુરદાસ દ્વારા ગાવાતો 'પ્રજ કવિયા'માં લાપસીનો ઉલ્લેખ જોણી મળે છે. તનું મુખ કરણ તેમનું લાપસી કેન્દ્રિક વિશ્વાસમાં એક વખત કરી લેવો. દિવસભરી સેવન કરણાનું કર્યા રહેલું હોય છે. લાપસી કેન્દ્રિક જરૂર મુજબ ગરમ પાણી ઉમેરવો. વીંમાં તેથી ડલાવણાં રહેલું. વીં છદ્દું પેંડ ત્યારે સમજનું લાપસી તેયાર થઈ ગઈ છે. અંતમાં એલચી-ઝાયફનો પાઉર્ડ ઉમેરવા. દૂધમાં પલાંગીલી કસર ભેણવી. બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. ગુલાબની પાંખી તથા તુલસીની પરણી સજાવીને પ્રસૂને નૈયેવ ધરાવીને પ્રસાદ દેવો.

બનાવવાની રીત : સામગ્રી : ૧ કપ થાંના ફાડા મોટા લેવા, ૬ કપ ગરમ પાણી, ૨ નંગ તુલસી પત્ર, ૪-૫ નંગ દ્રાક્ષ, ૨ નંગ લાંબિંગ, ૧ નાનો ટુકડો તજ, ૩-૪ કેસના તાંતણા દૂધમાં પદારોલાં, ૧ ચમચી, બદામની કરણા, ૧ ચમચી પિસ્તાની કરણા, કાજુના ટુકડા, એલચી-ઝાયફનો પાઉર્ડ, તજનો ભૂકો ચપટી, ગુલાબની પાંખી, ૪ ચમચી વીં, ૧ કપ ગોળ.

બનાવવાની રીત : સૌ પ્રથમ જાડી કાર્ડાઈમાં ૪ ચમચી વીં ગરમ કરી લેવું. તેમાં લાપસી પદારોલાં શેકવી. વેદો રંગ પ્રાંતન રંગ આવે ત્યારે સમજનું કે લાપસી શેકાઈ ગઈ છે. લાપસી શેકાઈ જરૂર ત્યારાબાદ તેની સોડમાં આવવા લાગેશે. તેમાં કાંઝુ-બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. વીંમાં ભેણવી. તજ-લાંબિંગ ઉમેરવો. બદાર શેકાઈ જાય ત્યારાબાદ તો ધોંધી વીંમાં કરણો. ગોળ ઉમેરવો. વીંમાં તેથી ડલાવણાં રહેલું. વીં છદ્દું પેંડ ત્યારે સમજનું લાપસી તેયાર થઈ ગઈ છે. અંતમાં એલચી-ઝાયફનો પાઉર્ડ ઉમેરવા. દૂધમાં પલાંગીલી કસર ભેણવી. બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. ગુલાબની પાંખી તથા તુલસીની પ્રસૂને નૈયેવ ધરાવીને સેવનથી શરીરની લાંબાનું ભાડા બનતું હોય છે.

બનાવવાની રીત : સૌ પ્રથમ જાડી કાર્ડાઈમાં ૪ ચમચી વીં ગરમ કરી લેવું. તેમાં લાપસી પદારોલાં શેકવી. વેદો રંગ પ્રાંતન રંગ આવે ત્યારે સમજનું કે લાપસી શેકાઈ ગઈ છે. લાપસી શેકાઈ જરૂર ત્યારાબાદ તેની સોડમાં આવવા લાગેશે. તેમાં કાંઝુ-બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. વીંમાં ભેણવી. તજ-લાંબિંગ ઉમેરવો. બદાર શેકાઈ જાય ત્યારાબાદ તો ધોંધી વીંમાં કરણો. ગોળ ઉમેરવો. વીંમાં તેથી ડલાવણાં રહેલું. વીં છદ્દું પેંડ ત્યારે સમજનું લાપસી તેયાર થઈ ગઈ છે. અંતમાં એલચી-ઝાયફનો પાઉર્ડ ઉમેરવા. દૂધમાં પલાંગીલી કસર ભેણવી. બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. ગુલાબની પાંખી તથા તુલસીની પ્રસૂને નૈયેવ ધરાવીને સેવનથી શરીરની લાંબાનું ભાડા બનતું હોય છે.

બનાવવાની રીત : સૌ પ્રથમ જાડી કાર્ડાઈમાં ૪ ચમચી વીં ગરમ કરી લેવું. તેમાં લાપસી પદારોલાં શેકવી. વેદો રંગ પ્રાંતન રંગ આવે ત્યારે સમજનું કે લાપસી શેકાઈ ગઈ છે. લાપસી શેકાઈ જરૂર ત્યારાબાદ તેની સોડમાં આવવા લાગેશે. તેમાં કાંઝુ-બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. વીંમાં ભેણવી. તજ-લાંબિંગ ઉમેરવો. બદાર શેકાઈ જાય ત્યારાબાદ તો ધોંધી વીંમાં કરણો. ગોળ ઉમેરવો. વીંમાં તેથી ડલાવણાં રહેલું. વીં છદ્દું પેંડ ત્યારે સમજનું લાપસી તેયાર થઈ ગઈ છે. અંતમાં એલચી-ઝાયફનો પાઉર્ડ ઉમેરવા. દૂધમાં પલાંગીલી કસર ભેણવી. બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. ગુલાબની પાંખી તથા તુલસીની પ્રસૂને નૈયેવ ધરાવીને સેવનથી શરીરની લાંબાનું ભાડા બનતું હોય છે.

બનાવવાની રીત : સૌ પ્રથમ જાડી કાર્ડાઈમાં ૪ ચમચી વીં ગરમ કરી લેવું. તેમાં લાપસી પદારોલાં શેકવી. વેદો રંગ પ્રાંતન રંગ આવે ત્યારે સમજનું કે લાપસી શેકાઈ ગઈ છે. લાપસી શેકાઈ જરૂર ત્યારાબાદ તેની સોડમાં આવવા લાગેશે. તેમાં કાંઝુ-બદામ-પિસ્તાની કરણાનું કરણો. વીંમાં ભેણવી. તજ-લાંબિંગ ઉમેરવો. બદાર શેકાઈ જાય ત્યારાબાદ તો ધોંધી વીંમાં કરણો. ગોળ ઉમેરવો. વીંમાં તેથી ડલાવણાં રહેલું. વીં છદ્દું પેંડ ત્યારે સમજનું લાપસી તેયાર થઈ ગઈ છે. અંતમાં એલચી

રાજકોટ મહાનગરપાલિકા ક્રાંતિકા દિવાળી કાર્નિવલનો રંગારંગ પ્રારંભ થઈ ચૂક્યો છે. આ કાર્નિવલમાં દરરોજ આકર્ષક ઇવેન્ટ યોજાવાની છે. દિવાળીના આ પર્વ પર રેસકોસે સ્ટિંગરોડ ફરતે આપતા અલગ અલગ સર્કલોને પણ રોશનીથી સુશોભિત કરાયા છે. બહુમાની ચોક ખાતે અત્યંત આકર્ષક લેસર શો કરવામાં આવ્યો છે. ૨૭ તારીખથી લઈને ૩૧ તારીખથી સુધી આ લેસર શો તહેવારોનો આનંદ બેબડો કરશે.

(તસવીર-માયા સેદાણી, રાજકોટ)

કરણથી કન્યાકુમારી અને ઈસ્લામાબાદથી પોર્ટ ઓફ સ્પેન સુધી ઉજવાય છે પ્રકાશનું મહાપર્વ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

ભુજ: ભારતમાં દીપોન્સવી મહાપર્વનું મહત્વ કેટલું છે, તે દર્શાવાની કોઈ જરૂર નથી, પણ મહત્વની બાબત એ છે કે, ભારતનો આ રાષ્ટ્રીય તહેવાર વૈચિક સ્તરે ભારતીય સંસ્કૃતિના વધતા જતાની મહત્વને કરાણે હવે તે જોખાબાન્યો હોય છે. દિવાળીની મત્રા ચોંદીની પરોઢિયે થતી અને અલોકિક મંગળા આસરી મત્રા ભુજમાંનું જ થાય છે તેવું નથી. પણ વેસ્ટ રૂસ હનીઝાના ટીનીનાદાથી માંનીને લંઘની થેમ્સ નાદી ઉપરાંત દક્ષિણ આફિકા, જાપાન, તેમજ પાકિસ્તાન અને ઈરાન જેવા હસ્તશિલ્પ દેરોમાં પણ દીપોન્સવી પર્વની ધારમધૂમપૂર્વક ઉજવાણી થાય છે.

જે દેશમાં હિંદુઓની વસ્તી વધુ હોય છે તેવા દીપોન્સવી ઉજવાયે તે વાત સમજ શક્ય છે, પણ અન્ય દેશમાં પણ આ તહેવાર ઉજવાય ને બાબત, રામની અયોધ્યા હનીઝાના ટીનીનાદાથી માંનીને લંઘની થેમ્સ નાદી ઉપરાંત દક્ષિણ આફિકા, જાપાન, તેમજ પાકિસ્તાન અને ઈરાન જેવા હસ્તશિલ્પ દેરોમાં પણ દીપોન્સવી પર્વની ધારમધૂમપૂર્વક ઉજવાણી થાય છે.

દીપોન્સવી પર્વની ધારમધૂમપૂર્વક ઉજવાણી થાય છે.

વાપસીનાં ઉજવાતા ગ્રામગતા હુંગકોંગ, અસેરિકા, પાકિસ્તાન, ઈરાન, ફિનલેન્ડ, રિવિયા જેવા દેશોમાં દરશાવી જાય છે.

હિમાલયની પર્વતમાંથી આવેલા સૌથી વિશિષ્ટ દિવાળી ને પાણ, ભૂતાન, મોરેશિયસ, મલયેશિયા, જાપાન, મ્યાનમાર, પણ ઉજવાય છે. લોકો પોતોપતાના ધર્મની સફાઈ કરે છે અને દીપમાળા કરે છે તે સમાચાર બાબત છે પણ દિવાળીના ગુરુનાં ટીનીનાદાથી પોર્ટ એફન, વેસ્ટ હનીઝાના હોસ્પિટાની બદાન રહેયા છે.

મલયેશિયામાં પણ દિવાળીને 'હરી દિવાળી' તરીકે ઉજવાયાં આવે છે, તો પાડોશી દેશ પાકિસ્તાના હસ્તશિલ્પ, કરાંચી, ભલુયિસ્તાન જેવા વિસ્તારોમાં કેટલાં હિંદુ મંદિરો દ્વારા દિવાળીના તહેવારોની ઉજવાણીના કાર્યક્રમો યોજાય છે. માયાત ડિંગલાજ માતાજીના સ્થાને મહાઅર્દીના પણ પોજાય છે.

અમદાવાદ એરપોર્ટ પર ₹૨.૧૧ કરોડના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

ભાવનગર: દીપોન્સવી અને નુટ્નર્વર્ષ દસ અને વીસસી નવી નોટો મધ્યદિન સંખ્યામાં અવસરે નવી નોટો આપવાની પર્સપા છે.

જેણે છેલ્લાં કે પર્ખી નભારમાં ખાસ કરીને રૂ. ૧૦ ની નવી નોટો ઓછી જોવા મળે છે.

સિક્કાનું યથાણ વધાવા માટે તેઓને એપીલ કરી હતી કે નોટો ખરાખ થઈ જાય છે. જે.સિક્કાનું ન થતા હોય બને તેટલા સિક્કા છે. છુંઘ રૂપિયાની તંતી ડોલા થઈ છે ત્યારી તણજા સિદ્ધાંત રાખીએક બંદ દ્વારા રૂ. ૧ થી ૨૦ ના સિક્કા અને નવી નોટો મળી છે. એક કરોડથી વધુની રકમના નવા સિક્કાનું નવી નોટો આપવા માટેનું આયોજન કરવામાં આવ્યો છે.

બંદ મેનેજરે જાણાયું હતું કે રિઝર્વ બેન્ક દ્વારા રૂ. ૫, ૫, ૧૦ અને ૨૦ ના સિક્કા મોટી રકમાના આપ્યા છે. એ ઉપરાંત ૩.૧૦ અને ૨૦ ની નવી નોટો મળી છે. એક કરોડથી વધુની રકમના નવા નવા સિક્કાનું નવી નોટો આપવા માટેનું આયોજન કરવામાં આવ્યો છે.

બંદ મેનેજરે જાણાયું હતું કે રિઝર્વ બેન્ક દ્વારા રૂ. ૫, ૫, ૧૦ અને ૨૦ ના સિક્કા મોટી રકમાના આપ્યા છે. એ ઉપરાંત ૩.૧૦ અને ૨૦ ની નવી નોટો મળી છે. એક કરોડથી વધુની રકમના નવા નવા સિક્કાનું નવી નોટો આપવા માટેનું આયોજન કરવામાં આવ્યો છે.

તેઓને પોતાના અનુભવના આધારે જાણાયું હતું કે રૂ. ૧૦-૨૦ ની નવી નોટો જેટલી બંદમાંથી જાય છે તેઓટા પરત ફરતી નથી. નવી નોટો સૌરાષ્ટ્રમાં દિવાળી પર્વ યથાણા જોવા મળે છે. દિવાળીની સમયે મોટી રકમાના આપવામાં આવ્યો છે.

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા

અમદાવાદ: અમદાવાદ એરપોર્ટ પર કિંમતોના હાઇબ્રિડ ગાંઝ સાથે ૭ શખ્સો ઝડપાયા